

Autorzy: Beata Klaudia Nowaszewska, Dorota Dziemiańczyk-Pakieła, Natalia Tołoczko-Iwaniuk, Leszek Piotrowski, Joanna Reszeć, Ewa Sierko, Jan Borys

Klinika Chirurgii Szczękowo-Twarzowej i Plastycznej UM w Białymstoku

Przerzuty nowotworów złośliwych z narządów odległych do tkanek jamy ustnej

Przerzuty nowotworowe z narządów odległych do jamy ustnej są niezwykle rzadkie i stanowią 1% wszystkich nowotworów złośliwych jamy ustnej. Najczęściej lokalizują się one w kości, częściej w żuchwie (60%) niż w szczęcie (30%), w tkankach miękkich jamy ustnej występują znacznie rzadziej. Podstawą rozpoznania przerzutu jest choroba nowotworowa w wywiadzie oraz badanie histopatologiczne potwierdzające pochodzenie komórek zmiany przerzutowej z ogniska pierwotnego, a także wykluczenie możliwości szerzenia się nowotworu pierwotnego przez ciągłość. Celem pracy była analiza retrospektywna dokumentacji medycznej pacjentów leczonych z powodu przerzutów raka w innych lokalizacjach do tkanek jamy ustnej.

Materiał stanowiła dokumentacja medyczna sześciu pacjentów z przerzutami nowotworów złośliwych z narządów odległych do jamy ustnej, diagnozowanych i leczonych w latach 2012-2016 w Klinice Chirurgii Szczękowo-Twarzowej i Plastycznej UM w Białymstoku. Na podstawie diagnostyki klinicznej stwierdzono ogniska przerzutowe raka pochodzące: u 2 pacjentów z płuc, 2 z nerki, 1 pacjentki z żołądka i 1 z tarczycy.

Obecność zmian przerzutowych do jamy ustnej z odległych nowotworów pierwotnych potwierdzono badaniem histopatologicznym z zastosowaniem immunohistochemii. Wśród chorych u 4 pacjentów przerzut lokalizował się w żuchwie, u 1 w szczęcie i u 1 w błonie śluzowej policzka. Jedna pacjentka, ze względu na dobry stan ogólny i pojedynczą zmianę przerzutową kwalifikowała się do leczenia chirurgicznego. Pozostali pacjenci w związku ze znacznym zaawansowaniem choroby nowotworowej zostali skierowani do leczenia systemowego.

Diagnostyka przerzutów do jamy ustnej stanowi duże wyzwanie dla klinicyстів i patomorfologów. W ocenie tych zmian niezwykle istotne jest badanie PET-CT. Przerzuty zwykle rozwijają się bezobjawowo, ujawniają się późno i najczęściej wskazują na wysoki stopień zaawansowania klinicznego guza pierwotnego.